5

N. ŞTEFĂNESCU-IACINT

A SOSIT MOMENTUL?

PREȚUL 20 BANI

20-54268

A SOSIT MOMENTUL?

S'a afirmat de către înşişi reprezentanţii autorizaţi ai guvernului nostru că politica sa externă este în direcţiunea aspiraţiunilor naţionale.

Direcţiunea acestor aspiraţiuni este definitiv stabilită, fiind văzută de aproape toată intelectualitatea noastră, de cei mai mulţi dintre fruntaşii politici şi de întreaga noastră opinie publică peste hotarele Carpaţilor. Alipirea la Regatul României a Transilvaniei cu banatul Temişanei, Crişana, Maramureşul şi Bucovina, este năzuinţa tutulor sufletelor româneşti în momentul de faţă. Şi, dacă s'a recunoscut de către toţi fruntaşii politici ai ţărei că excluderea oricărui dezacord în ceiace priveşte chestiunile externe, şi u-

nirea sufletească a tutulor românilor pe acest temeiu, se impune acum mai mult ca oricând, — cum toată suflarea românească s'a afirmat pentru întregirea neamului și prin urmare pentru o politică energică protivnică Austro-Ungariei, — puținele păreri personale izolate, contrarii acestor aspirațiuni, nu numai că au fost de natură a provoca revolta publicului, dar au constituit și continuă încă a constitui, dacă asemenea păreri mai există, tocmai acea desbinare lăuntrică pentru înlăturarea căreia s'a stăruit.

Pentru aplanarea acestei desbinări a trebuit să se lupte de jos în sus, și să nădăjduim că nu va mai fi nimeni, care prin influența părerilor personale, să expună țara la consecințele pe care le-ar determina pierderea momentului intrărei în acțiune pentru realizarea idealului național.

E o liniște aparentă în țară, iar cei care își închipuesc că aceasta s'ar datora lipsei de pregătire sufletească națională sunt simpli ignoranți. E liniște pentru că s'a făgăduit acestui popor idealul său.

Este bună părerea care domină azi întreg sufletul românesc?

Un scurt examen al situaţiunei externe va dovedi că bunul simţ al poporului nostru şi inteligenţa celor care îl afirmă în mod public sunt la înălţimea cunoaşterei adevăratei situaţiuni şi că au dreptate nu numai faţă de aspiraţiunile neamului, dar şi de situaţiunea câmpului de luptă, care se prezintă acum favorabil armatelor Triplei-Inţelegeri, a căror isbândă e în strânsă legătură cu aceste aspiraţiuni.

Reuşita Triplei-Inţelegeri se întrevede nu numai pentru că planul de luptă al germanilor a fost dejucat de Belgia şi de tactica generalului Joffre în Franţa, unde germanii sunt în retragere, şi nici pentru că pe frontul oriental ruşii au ocupat Galiţia şi Bucovina, ci pentru că resursele de oameni, bani şi muniţiuni ale Puterilor Triplei-Inţelegeri sunt inepuizabile, pe când acelea ale alianţei austro-germane au ajuns în situaţiunea că de aci încolo vor începe să diminueze fără putinţa de a se mai reface. In Germania şi Austria

s'au chemat sub arme, pentru complectarea golurilor, glotașii până la vârsta de 45 ani, scutiții și reformații cu instrucție sumară, iar cât privește proviziunile, dacă Dubla-Alianță nu va reuși să cucerească Serbia, ceiace după victoria sârbilor dela Valjevo și recucerirea Belgradului pare puțin probabil, nu va avea posibilitatea să ducă multă vreme războiul

De aceia obiecțiunea că nu s'a dat până în prezent o luptă decisivă între Tripla-Ințelegere și Dubla-Alianță și că germanii se găsesc pe frontul occidental ocupând o mare parte din Belgia și o cincime din teritoriul Franței, nu e serioasă. Și chiar dacă germanii ar fi rău considerați astfel ca învingători, totuși nimeni nu ar putea avea inconștiența de a nu recunoaște că în momentul de față Austro-Ungaria este învinsă de ruși și de sârbi și că aceasta este în principal chestiunea care ne privește.

O amenințare din partea Germaniei la adresa noastră este esclusă, căci după înfrângerea definitivă a Austro-Ungariei, care va putea fi determinată de intrarea

noastră în acțiune, nu-i va mai rămâne Germaniei decât să-și apere fruntariile, necum să ne atace pe noi.

Prin urmare, pe lângă interesul întregirei neamului nostru față cu viitoarea configurațiune Europeană, situațiunea câmpului mare de luptă European lămurește că ne aflăm în momentul potrivit unei intrări în acțiune împotriva monarchiei Habsburgice.

Nu ne îndoim că guvernul nostru a precizat totul din punct de vedere diplomatic, rămânând bine-înțeles, ca istoria, — când se va desluși totul, — să acorde partea de merit acelora care s'au identificat cu marile interese românești, așa cum sunt înțelese de întregul popor.

Este însă o altă chestiune de natură să influențeze asupra momentului pornirei întru desăvârșirea necesităților naționale și de menținerea existenței noastre la Dunăre. E atitudinea Bulgariei. Aceasta nemulțumită de dispozițiunile tratatului de pace din București dela 28 Iulie 1913, so-

colește că a sosit momentul de a'l distruge complect, spre a repune Bulgaria în situațiunea pe care o visa înainte de încheerea alianței sârbo-bulgară din 29 Februarie 1912, adică să i se restitue de către Serbia toată Macedonia dimpreună cu Monestirul, de către Grecia Cavalla, față de Turcia reclamând aplicarea tratatului din Londra, cu acordarea liniei Midia-Enos, iar față de România punerea în aplicare a protocolului dela Sf. Petersburg.

Aceste pretențiuni exagerate ale Bulgariei nu au putut fi satisfăcute, astfel că stăruințele depuse de Tripla-Ințelegere și de Italia pentru realizarea blocului balcanic au fost până în prezent lipsite de succes și probabil că dacă nu vor fi considerabil reduse de bulgari, un acord pacinic nu se va putea face. Grecia mai cu seamă este intransigentă asupra Cavallei pe care vrea să o menţină cu orice preț din motive etnice și strategice, influențând în acelaș timp și pe Serbia ca aceasta să nu satisfacă pretențiunile Bulgariei din aceleași considerațiuni strategice și de equilibru, Regatul Elen afirmând necesi-

tatea de a menține și de aci înainte granița comună cu Serbia.

In situațiunea aceasta Bulgaria a simulat și continuă a simula o neutralitate definitivă, care de fapt nu este decât o pândire a momentului favorabil pentru realizarea aspirațiunilor sale la sud. Mai precis Bulgaria a așteptat ca austro-germanii să învingă, pentru a ocupa Macedonia. O greșală de care din patima răsbunărei nu și-a dat seama, căci prin cucerirea Serbiei de către Austro-Ungaria și față cu tendința acestia spre Salonic, interesele Bulgariei ar fi fost și mai grav periclitate.

Față de România guvernul bulgar a afirmat că va păstra neutralitatea și în cazul în care armatele noastre vor intra în Transilvania. Cât temeiu trebue să punem pe asemenea declarațiuni o știm din experiența anilor trecuți. Probabil însă că bulgarii vor căuta să profite de acest moment pentru cucerirea Macedoniei. E de prevăzut însă că pe de-o parte lipsa de muniţiuni a Bulgariei şi chiar de forțe, care au fost în parte epuizate în decursul celor două războae balcanice din 1912

și 1913, iar pe de alta concursul pe care l'ar da Serbiei Grecia și Rusia ar fi de natură să sdrobească Regatul de peste Dunăre.

Ceiace s'ar putea resfrânge și asupra noastră ar fi că Serbia atacată de o parte de bulgari iar de alta de austriaci, ar putea să sufere o vreme ocupațiunea lor, în care împrejurare pe lângă tăerea legăturei noastre cu occidentul și stabilirea unei asemenea legături între Dubla-Alianță și Turcia, parte din armatele austro-ungare, care luptă acum împotriva Serbiei, vor putea fi întoarse împotriva noastră.

Numai pentru acest motiv și prin urmare pentru interesul ce am avea de a lupta pentru o și mai mare siguranță a victoriei pe un singur front, împotriva Austro-Ungariei, e necesar ca atitudinea externă a Bulgariei să se lămurească mai înainte de intrarea noastră în acțiune.

In ce chip se poate provoca această lămurire?

Printr'un acord balcanic am văzut că e foarte greu de admis. Cu toate că singura și cea mai bună cale de urmat pen-

tru Bulgaria ar fi ca în deplin acord cu Tripla-Înțelegere să lupte pentru redobândirea liniei de frontieră Midia-Enos și să primească în acelaș timp concesiunile pe care i le-ar face vecinii săi, concesiuni care să fie garantate de Puterile Triplei-Înțelegeri. Ar rămânea atunci, — dacă Bulgaria nu o va lua mai înainte, — ca Grecia să provoace această lămurire. S'a putut constata de altfel din atitudinea de până acum a Regatului Elen cât de mult ar fi dispus pentru aceasta.

S'a zis că nu ne trebue un nou războiu balcanic. Acesta însă ar fi în dezinteresul nostru, numai atunci când, după cum am văzut, intrați fiind în acțiune împotriva Austro-Ungariei, și Bulgaria atacând Serbia, în acelaș timp cu atacul trupelor austro-germane, ar reuşi să o ocupe, ceiace încă ar fi greu de realizat, deoarece Bulgaria ar trebui să-și împartă armata sa în două: una împotriva Greciei și alta a Serbiei, pe lângă rezervele pe care ar trebui să le oprească pentru apărarea graniței dinspre România.

Un atac însă direct al Greciei împotriva

Bulgariei produs înainte de intrarea noastră în acțiune, ar determina pe aceasta din urmă să-și concentreze cele mai multe din forțele sale armate împotriva Greciei și la granițele noastre, fiind în imposibilitate de a ataca pe sârbi, și cum aceștia luptă victorioși împotriva Austro-Ungariei, iar amestecul Rusiei în Balcani ar fi sigur, Bulgaria ar fi ușor învinsă, în care caz am avea spatele asigurat.

Neapărat că, cu toată eficacitatea acestei soluțiuni extreme, lămurirea atitudinei Bulgariei printr'un acord pacinic cu Serbia și România ar fi mai preferabilă pentru câte și trele țările pentru bunele lor relațiuni și interesul pacinicei desvoltări în viitor. Discutăm totuși această ipoteză pentru cazul intransigenței Bulgariei, care din cauza acestui mare defect al poporului său a ajuns în situațiunea de astăzi.

Mai este totuși și un alt mijloc și credem cel mai eficace de a-i ține pe bulgari în respect atunci când am voi să trecem munții: e acela al unui acord italo-român înfăptuit nu numai pentru desăvârșirea idealului comun anti-austro-ungar, dar și

pentru lămurirea situațiunei din Balcani și în special pentru paralizarea oricărei mișcări bulgare de natură a influența mersul operațiunilor noastre militare peste munți, atunci când acestea se vor produce. De altfel un acord italo-român s'ar impune chiar celor două mari grupări de Puteri în luptă, putând decide victoria în scurt timp și prin urmare pacea. Or, Bulgaria ar fi pusă atunci în imposibilitate de a turbura Balcanii și chiar dacă ar face-o ar eși învinsă, iar dacă armele i'ar da cum-va oarecare succese, i'ar fi fără folos în cazul în care ar fi dobândite împotriva intereselor pe care le-ar apara blocul italo-român.

Dacă aceste măsuri se vor lua Bulgaria nu va putea stânjeni cu nimic intrarea noastră în acțiune împotriva Austro-Ungariei. Și, ar fi nimerit ca în cazul în care Bulgaria va refuza acordul pacinic cu România și Serbia pe temei de concesiuni teritoriale acceptabile din partea acestora și de cooperare armată din acea a Regatului de peste Dunăre, să intrăm noi întâi în acțiune împotriva Austro-Un-

gariei, căci în acel moment Bulgaria va căuta să-și lămurească atitudinea, iar Italia va putea decide de întreaga situațiune balcanică.

In sfârșit chiar intrarea în acțiune a Italiei, de-odată cu acea a României împotriva Austro-Ungariei va slăbi astfel acțiunea armatei austro-ungare față de Serbia, că aceasta ajutată de Rusia și alături de Grecia va putea înfrânge cu succes atacurile Bulgariei.

15 Decembrie 1914.

„PROGRESUL“. Soc. Anon. pe Acţiuni